

Ин-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017.

2. Гюлен Ф. Діалог і толерантність / з тур. пер. О. Зубань, В. Підвойний. Київ : Вид-во Жупанського, 2012. 376 с.

3. Кальвін Ж. Наставление в христіанской вере. Т.4. URL: <http://you-books.com/book/Zh-Kalvin/Nastavlenie-v-hristianskoj-vere-t4>. (дата звернення : 08 вересня 2022 р.)

4. Тімуш І. С. Інтегральний погляд на право : монографія. Київ : Атіка, 2009. 284 с.

5. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (дата звернення : 23.02.2022).

6. Чернушенко Д. А. Толерантність як світоглядна основа правосвідомості в умовах інформаційного суспільства. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2013. № 1-2.

Грень Наталія Михайлівна

к.ю.н, суддя Львівського окружного адміністративного суду

ДИСКРИМІНАЦІЯ ЗА ВІКОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Сучасний світ трансформується. Вагомими змінами життя кожної людини не залежно від місця проживання стали питання сучасних трансформацій, такі виклики в соціальній сфері характеризуються чотирьома напрямками: значне старіння населення, збільшення чисельності населення непропорційно на землі, питання урбанізації міграції.

Права людини є основою функціонування держави та правової системи. Порухення прав людини можуть виступати у формі дискримінації. Про це поняття часто ведуться дискусії в наукових колах, його застосовують науковці для висвітлення своєї позиції, проте єдиної наукової сутності вказане поняття не знайшло. М.Ю. Осипов визначає дискримінацію суб'єкта як протиправне

погіршення його правового положення порівняно з іншими суб'єктами, які знаходяться в аналогічній правовій ситуації [1, с. 26-27]. Саме вказану дефініцію визначаємо науково-прийнятною.

Мадридський міжнародний план дій щодо старіння та політична Декларація, прийнята на Другій світовій асамблеї щодо старіння у квітні 2002 року ознаменували переломний момент у тому, як світ вирішує ключовий виклик створення суспільства для всіх віків.

Мадридська декларація зосереджена на трьох пріоритетних сферах: сила та розвиток; просування здоров'я та добробуту до старості; і забезпечення сприятливих та підтримуючих середовищ. Вказаний документ є ключовим з трьох підстав:

по-перше, він заклав нову ідеологію рівності для всіх, у тому числі з акцентом на осіб старшої вікової групи як повноцінних членів суспільства;

по-друге, він вперше репрезентував практично світову домовленість у потребі вирішення проблеми;

по-третє, він пов'язав питання старіння з іншими соціальними рамками економічного розвитку та прав людини.

Ст. 2 Мадридської декларації вказує, що демографічна трансформація є викликом, що «змушує всі наші суспільства сприяти збільшенню можливостей, зокрема можливостей спільнот для людей похилого віку, щоб реалізувати свій потенціал повноцінно брати участь у всіх аспектах життя» [2].

Практично кожен з визначених попередньо складних трансформаційних напрямків значно ускладнився у зв'язку з військовими діями. 4 лютого 2022 року змінило не тільки Україну, але й світ. Повномаштабна війна потребу соціально-політичного та правового аналізу становища окремих жертв збройного конфлікту. Завжди соціально не захищені верстви першочергово відчують негативні наслідки коливань.

Зруйновані міста, знищена інфраструктура, військові злочини, захоплення території – це все суттєво впливає на осіб літнього віку та дітей. Превентивні дії тут можуть бути неефективними, оскільки стрімкість

військової агресії поширюється дуже миттєво. Коли молодь та середньовікове покоління схильні бути більш мобільними та швидше реагувати на загрози, то люди літнього віку залишаються заручниками ситуації.

Тому захист осіб літнього віку в час військових загроз першочергово складається з трьохрівневого механізму, до якого мають бути долучені як органи державної влади так і органи місцевого самоврядування. На останніх, до речі, лягає прерогативний тягар запобігання порушенню прав людини та убезпечення їх в разі порушення. До таких рівнів віднесемо: по- перше, потребу захисту особи фізично шляхом збереження її життя; по-друге – забезпечення фінансового спрямування; по третє – захист соціальних прав людей літнього віку.

Також питання посилюється у зв'язку з тим, що багато літніх людей вимушені втікати з країни. За даними Міністерства соціальної політики України більше 500 тисяч людей старших за 60 років перемістились за кордон [3]. Вони потребують особливого ставлення часто додаткових засобів для пересування, методів забезпечення мобільності. Особливості старшого покоління в Україні ще й в тому, що вони мають ускладнену комунікацію, оскільки зазвичай відсоток з цієї групи гірше володіє мовами міжнародного спілкування ніж молодь.

Джерела:

1. Захист прав літніх людей під час війни. 15 червня 2022 р. URL: <https://koda.gov.ua/zahyst-prav-litnih-lyudej-pid-chas-vijny/>
2. Осипов М. Ю. Принципы правового регулирования и их социальноюридическая обусловленность *Право и государство: теория и практика*. 2006. № 12 (24). С. 24-30.
3. Political Declaration and Madrid International Plan of Action of Ageing. Madrid. Spain. 8-12 April 2002. URL: https://www.un.org/en/events/pastevents/pdfs/Madrid_plan.pdf